

видатками і надасть можливість якісно й оперативно планувати видатки з додержанням граничного дефіциту державного бюджету.

Для усунення негативної тенденції щодо зростання залишків бюджетних коштів розроблено проекти розпорядчих документів, якими передбачено запровадження порядку видатків використанням поточних надходжень у регіонах для реалізації поточних видатків, системи контролю за поточним фінансуванням з урахуванням наявності у головних розпорядників фактичних залишків невикористаних коштів, які було надано з державного бюджету в попередніх періодах, запровадження системи управління залишками бюджетних коштів на рахунках розпорядників для поточного фінансування і корекції затверджених кошторисів.

Запропоновані заходи безперечно сприятимуть удосконаленню системи видатків, підвищать оперативність і ефективність управління наявними фінансовими ресурсами держави.

Використані джерела

1. Положення про Державну казначейську службу України : Указ Президента України від 15 квітня 2015 р. № 215. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF>

Волинець Віктор

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного управління Крамарчук С.П.)

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ РИЗИКУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Управлінські рішення, що приймаються в процесі економічної діяльності в умовах ринкових форм господарювання, майже завжди сполучено з економічним ризиком, що обумовлено наявністю ряду факторів невизначеності, заздалегідь не передбачених.

В літературних джерелах є декілька концепцій філологічного походження коренів слова «ризик» [3, с.179; 6, с.485]: грецьке «rīdsicon» та «rīdsa» – що означає «скеля»; іспано-португальський корінь слова «ризик» має значення – «камінь, підводна скеля»; старо-італійське «rīsicare» – означає «маневрувати між..»; французьке «resque» – «загроза» або «небезпека»; в перекладі із латинського «rescum» значить «те, що руйнує» або «непередбачуваність».

На сьогодні ще немає однозначного визначення категорії «ризик», попри те, що дане поняття зустрічається в багатьох гуманітарних та природничих науках. Це можна пояснити, з однієї сторони, багатосторонністю цього об'єкта, а з іншої – повним ігноруванням ризику вітчизняним господарським законодавством в діючій економічній та господарській практиці і в управлінській діяльності.

Одним із найбільш розпоширених визначень ризику є потенційна можливість невдачі, небезпеки й понесення втрат. В дослідженій нами економічній літературі найчастіше зустрічаються наступні трактування ризику:

- ймовірність підприємства зазнати збитків у результаті здійснення підприємницької діяльності [1];
- комбінація ймовірності події та її наслідків [5];
- ймовірність втрати підприємством частини своїх ресурсів, недоодержання доходів чи появи додаткових витрат у результаті здійснення певної виробничої і фінансової діяльності;
- діяльність, пов'язана з подоланням невизначеності в ситуації неминучого вибору, у процесі якого є можливість якісно і кількісно оцінити ймовірність досягнення передбаченого результату, невдачі, відхилення від мети [2, с. 7];
- об'єктивно-суб'єктивна категорія, що пов'язана з подоланням невизначеності, випадковості, конфліктності в ситуації неминучого вибору і яка відображає ступінь досягнення суб'єктом очікуваного результату [4, с. 22].

Говорячи про перше наукове визначення ризику у економіці, зазвичай автори посилаються на Ф. Найта, який у своїй праці розрізняв ризик та невизначеність. З точки зору Ф. Найта – ризик має місце у тому випадку, коли певна дія може привести до кількох взаємовиключних результатів із відомим розподілом ймовірностей їх настання. Якщо такий розподіл є невідомим, то відповідна ситуація може розглядатися як невизначеність. В сучасній економічній практиці, зазвичай не акцентують на різниці між невизначеністю і ризиком.

Необхідно відзначити, що певну наукову цінність має порівняння класичної та неокласичної теорій підприємницького ризику та їх змісту.

Отож, такі відомі економісти класичної теорії, як Дж. Мілль та Н.У. Сеніор [7] отожднюють ризик із математично вираженим очікуванням збитків у результаті невірної обраного рішення. Ризик тут розглядається, як певна втрага, що наноситься в результаті здійснення конкретного рішення. Ряд економістів не поділяли такого погляду на сутність ризику і це призвело до формування дещо іншого розуміння цього поняття.

Основні підходи неокласичної теорії підприємницького ризику були розроблені економістами А. Пігу та А. Маршалл у 30-тих роках ХХ століття. Ця теорія базується на тому, що:

- підприємницький прибуток є величиною випадковою;
- кожен підприємець працює у невизначених умовах.

Неокласична теорія відзначає, що при одному і тому ж розмірі ймовірного прибутку менеджер обирає варіант, для якого притаманний нижчий рівень ризику.

Загалом, внаслідок проведених нами досліджень з'ясовано, що у сучасній науково-методичній літературі зустрічаються різні розуміння поняття «ризик» і для визначення сутності цієї категорії застосовуються різноманітні, часто

суперечливі підходи.

У світлі вище викладеного матеріалу нашого дослідження ми пропонуємо власне визначення ризику – як можливості того, що певна вибрана дія чи діяльність, чи бездіяльність призведе до втрат (негативних результатів), яких можна уникнути (або зменшити) шляхом попереджувальних дій.

Використані джерела

1. Брич В.Я., Крамарчук С.П. Управління ризиками у туристичному бізнесі // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: географія. – 2010. – № 2 (28). – С105-110.
2. Донець Л.І. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків: навч. посібн. / Л.І. Донець, О.В. Шепеленко, С.М. Баранцева. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 472 с.
3. Корнилова Т.В. Индивидуальные категоризации субъективного риска / Т.В. Корнилова // Вопросы психологии. – 1999. – № 6. – С.128-138.
4. Лук'янова В.В., Головач Т.В. Економічний ризик: Навч. посібник / В.В.Лук'янова, Т.В. Головач. – К.: Академвидав, 2007. – 464 с.
5. Стандарти управління ризиками FERMA. – www.ferma-asso.org.
6. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / П.Л. Фріс. – К.: Атіка, 2004. – 488 с.
7. Ядгаров Я. С. История экономических учений: Учебник / Я. С. Ядгаров. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2004. – 480 с.

Вусата Яна

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного управління Скочиляс С.М.)

КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах господарювання ефективність діяльності підприємств багато в чому визначається рівнем розвитку їх корпоративної культури. Необхідність формування корпоративної культури підприємства в умовах розвитку ринкових відносин не викликає сумнівів. Корпоративна культура складається з ідей, основоположних цінностей і поглядів. Зокрема, це стиль поведінки, стиль спілкування з клієнтами та колегами, активність співробітників, їх зацікавленість, рівень мотивації та ін.

Мета корпоративної культури полягає у забезпеченні високої прибутковості підприємства за допомогою вдосконалення управління людськими ресурсами для забезпечення лояльності співробітників до керівництва, виховання у працівників ставлення до підприємства, як до свого будинку. Розвиток персоналу є найважливішою умовою успішного функціонування будь-якої організації. Це особливо справедливо в сучасних умовах, коли науково-технічний прогрес значно прискорює старіння професійних знань і навичок. Невідповідність кваліфікації персоналу потребам